

SUMMA

Verandering via Dialoog:
werken aan een inclusieve onderwijsomgeving
Rinske Broekman, Bennie Krol, Amal Maqdache

samen
kun je
meer

Even voorstellen

Amal Maqdache

Rinske Broekman

Bennie Krol

Programma

- Check in: ik hoor bij de groep die... (15 min)
- Actieonderzoek naar diversiteit & inclusie (10 min)
- Laagdrempelig dialoog: gesprekstarters (25 min)
- De diepte in: De spiegelbijeenkomst (35 min)
- Check out: samen afsluiten (5 min)

**Ik hoor bij de
groep die...**

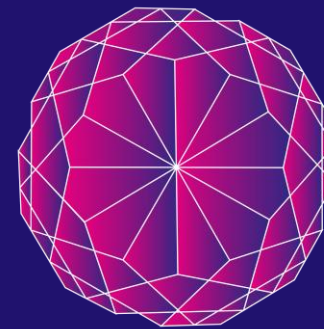
**Ik denk dat ik de
enige ben die...**

Hoe doen wij onderzoek?

- Praktijkgericht onderzoek
- Participatief onderzoek
- Actieonderzoek

**Prac//
toraat**
Relationeel werken
in een onderwijsorganisatie

Waarom aandacht voor diversiteit en inclusie?

- Welkom voelen, thuis voelen
- Mee kunnen doen
- Jongeren vinden het belangrijk
- Gelijke kansen voor iedereen

Diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid

Wat betekenen deze begrippen voor jullie?

Onze betekenis van diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid

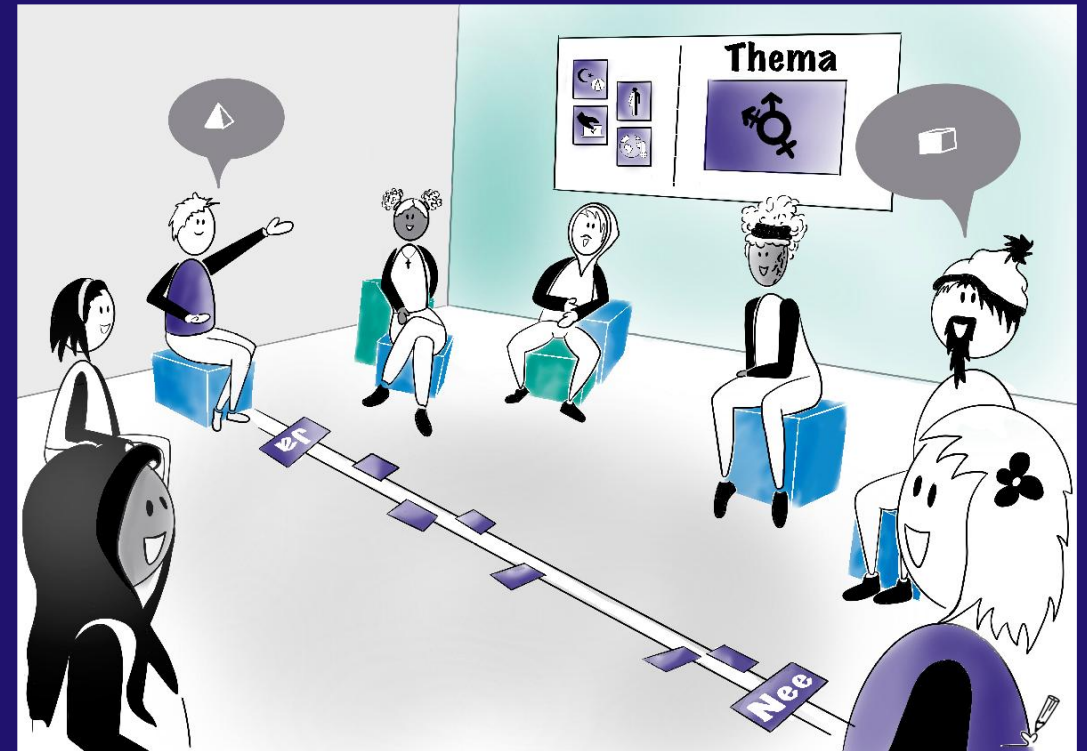
- **Diversiteit is een feit**
het gaat over aanwezige onderlinge verschillen
- **Inclusie is een actie**
het gaat over wat je doet met die verschillen
- **Gelijkwaardigheid**
gaat over de mogelijkheid om deel te nemen met gelijke kansen voor iedereen

Belangrijkste bevindingen

Verkennde fase

- Dialoog voeren:
 - geeft inzicht
 - leidt tot onderling begrip en verbinding
 - zorgt voor erkenning en gezien worden
- Thema's die spelen kunnen verschillen per locatie / populatie
- Inclusieparadox duikt vaak op
- Handelingsverlegenheid staat inclusie in de weg

Focus op dialoog

Faciliteren, stimuleren en optimaliseren

- Dialoog verbindt
- We kunnen leren van elkaars perspectieven
- Draagt bij aan inclusie
- Voorwaarde: zorgen voor sociale veiligheid

Gespreksstarters

Toegankelijk maken van dialoog

Gespreksstarters

Toegankelijk maken van dialoog

Uitgangspunten voor goede dialoog

- In een groep zijn meerdere waarheden
- We zijn bereid om van elkaar te leren
- We laten elkaar uitpraten en luisteren naar elkaar
- Stel vragen om te verdiepen en te onderzoeken
- Niet om te oordelen.

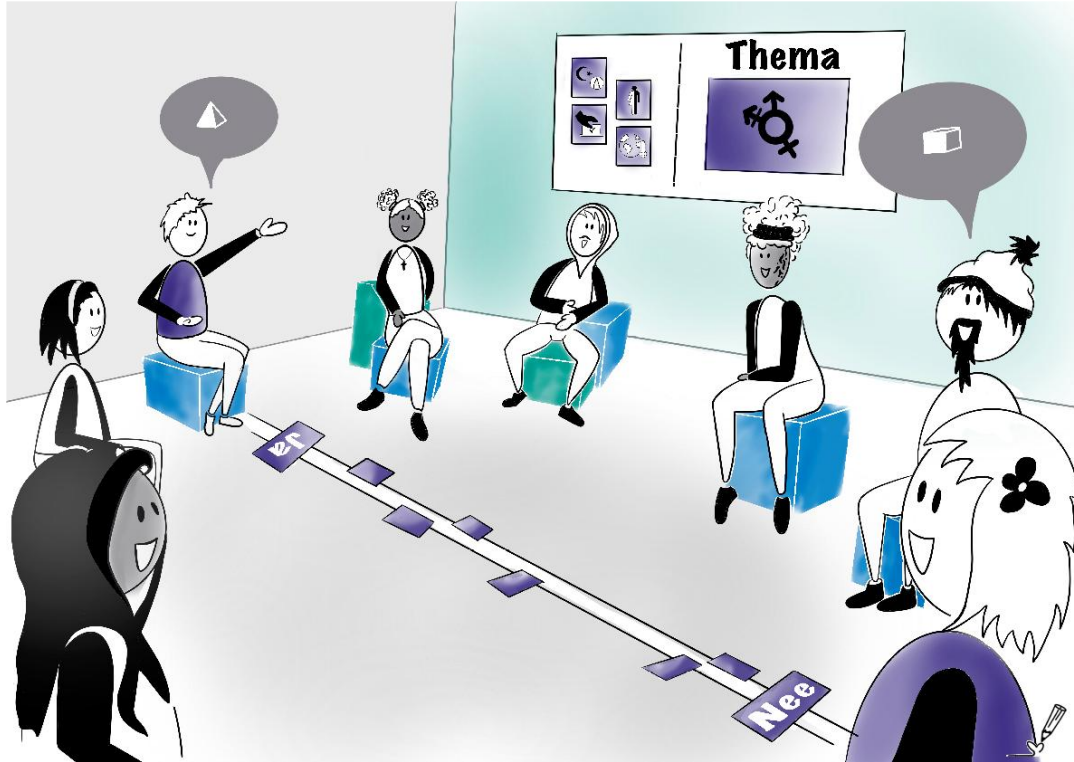
Gespreksstarters

Toegankelijk maken van dialoog

Wat heb je ervaren?

Spiegelbijeenkomst

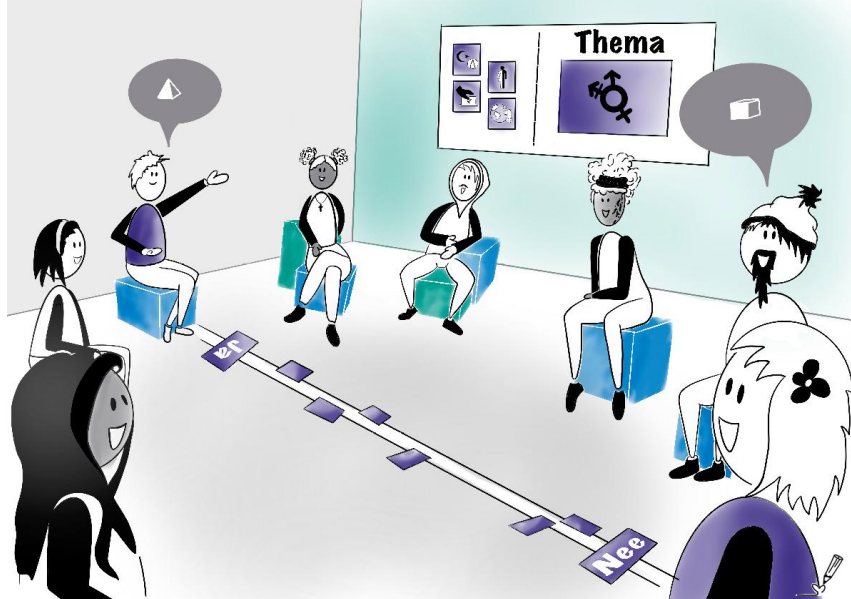

Waarom spiegelbijeenkomst?

- Om te weten wat er leeft
- Om thema's op te halen
- Om te weten hoe de doelgroep kijkt naar diversiteit en inclusie
- Om te weten welke taal wordt gebruikt

Spiegelbijeenkomst

1. Check in - stem af op elkaar en op het moment.

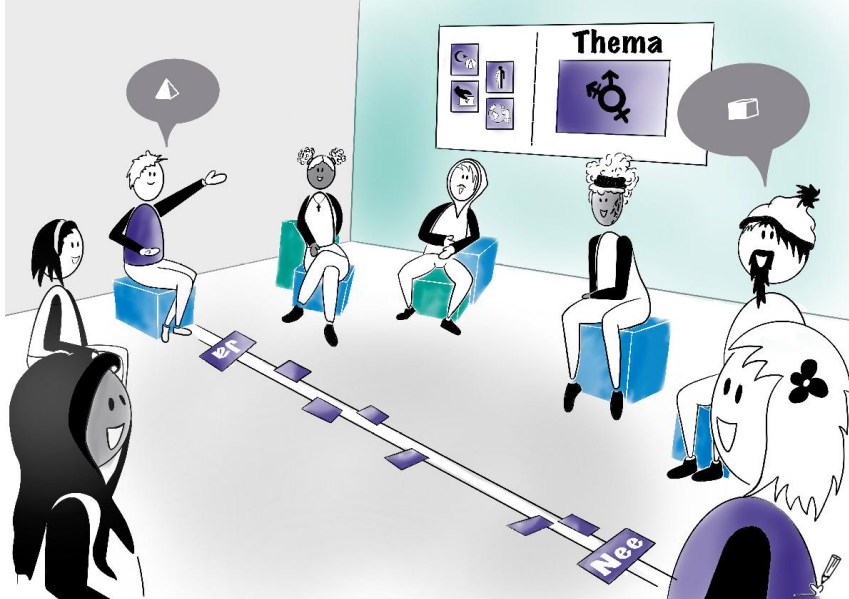

Waarom een check-in?

- Geeft iedereen de ruimte om iets te zeggen: over zichzelf, de agenda, de bijeenkomst;
- Verdiept relaties;
- Geeft inzicht in zaken die belangrijk zijn voor de groep, eventuele emoties en energie.

Spiegelbijeenkomst

1. Check in - stem af op elkaar en op het moment.

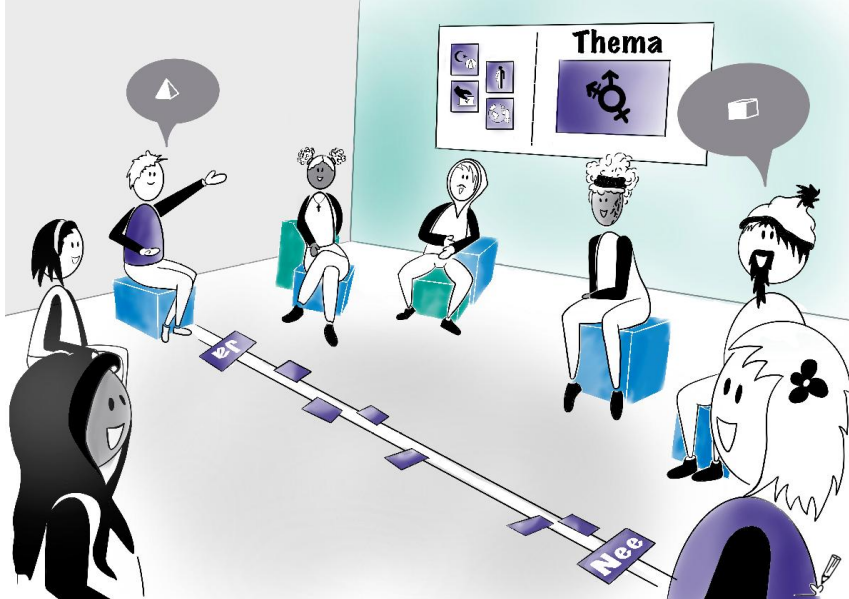

Voorbeeldvragen?

- *Hoe zit iedereen erbij in deze bijeenkomst?*
- *Welke 3 woorden zeggen iets over hoe jij je op dit moment voelt?*
- *Hoe zit jij er op dit moment bij, qua energie?*
- *Wat zijn je verwachtingen van deze sessie?*

Spiegelbijeenkomst

1. Check in - stem af op elkaar en op het moment.
2. Bepaal (samen) de kaders

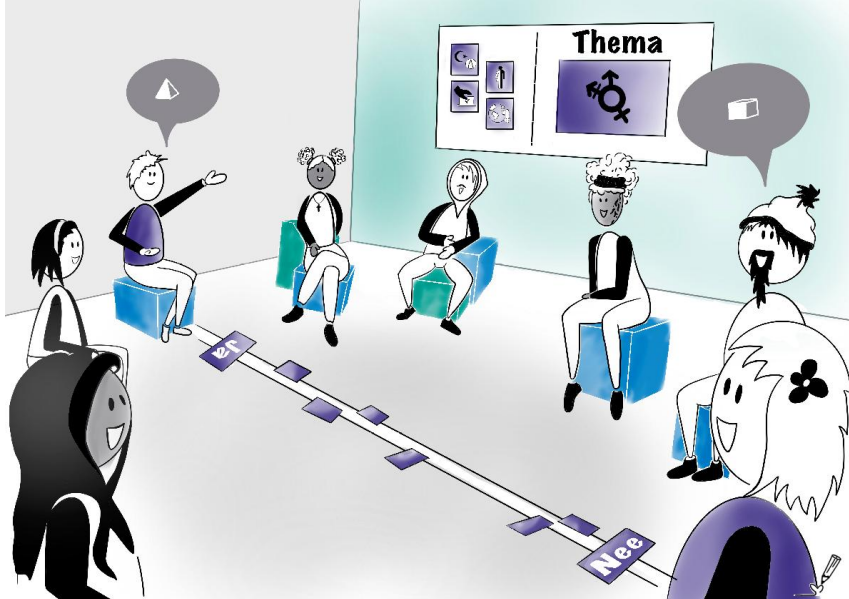
Waarom kaders?

- Om een veilige setting te creëren voor een respectvolle dialoog.
- Ze geven houvast en ruimte om bij te sturen.

Spiegelbijeenkomst

1. Check in - stem af op elkaar en op het moment.

2. Bepaal (samen) de kaders

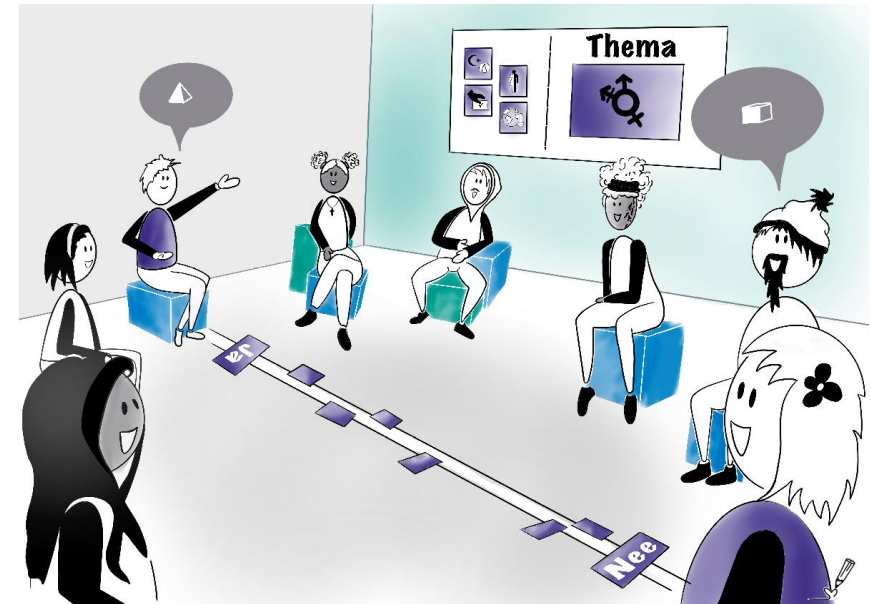
Bijvoorbeeld:

Uitgangspunten gebaseerd op Deep Democracy

- In een groep zijn meerdere waarheden.
- Onze relatie wordt beter door dialoog.
- We zijn bereid met en van elkaar te leren.
- We vertragen soms om het gesprek te verduidelijken.
- We laten elkaar uitpraten en luisteren naar elkaar.
- We kunnen blijven leren als het gaat om praten en luisteren.
- Het kan af en toe chaotisch zijn en dat is prima.

Spiegelbijeenkomst

1. Check in – stem af op elkaar en op het moment.
2. Bepaal (samen) de kaders
3. De dialoog

Dialogoog

Stelling 1

Hoe meer diversiteit hoe beter

Dialogoog

Stelling 2

**Binnen mijn team wordt er rekening gehouden
met neurodiversiteit
(en verschillende manieren van werken en leren)**

Dialogoog

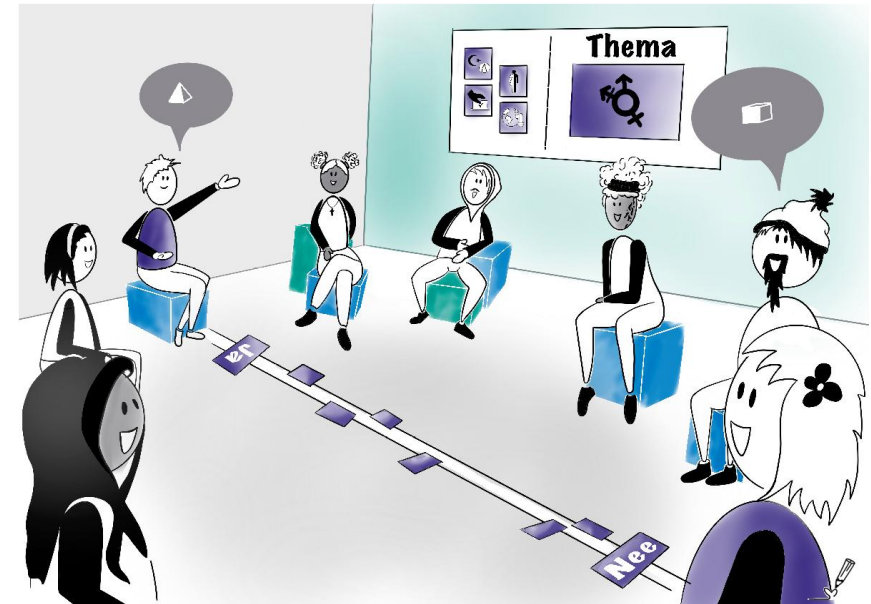
Stelling 3

**Als student krijg je meer kansen
als je extravert bent**

Spiegelbijeenkomst

1. Check in – stem af op elkaar en op het moment.
2. Bepaal (samen) de kaders
3. De dialoog
4. Check out

'Een check-out zorgt ervoor dat wat gezegd moet worden, gebeurt op de meeting zelf en niet bij de borrel achteraf'

Mini dialoogsessie

Manieren om door te vragen

1. Doorvragen in de denkrichting van degene(n) voor je

Hoe ben je gekomen tot die gedachte? Kun je een voorbeeld noemen? Hoe werkt dat precies?

2. Vraag door naar tegenovergestelde standpunten

Wat zou iemand zeggen die het niet met je eens is? Welke perspectieven zijn nog meer mogelijk?

3. Echovragen

Wanneer iemand bijvoorbeeld zegt: *‘Het is jammer dat er geen aandacht is voor neurodiversiteit in ons team’* kun je vragen: *‘Wat is de reden dat je het jammer vindt dat er geen aandacht is voor neurodiversiteit in je team?’*

Mini dialoogsessie

Manieren om door te vragen

4. Concreet en abstract doorvragen

Na een uitspraak als: *'Marijke is een goede mentor'*

concreet niveau doorvragen:

Wat is de reden dat je zegt dat Marijke een goede mentor is? Wat doet Marijke precies?

abstract niveau doorvragen:

Wat maakt iemand een goede mentor?

Doorvragen op **zowel concreet en abstract** niveau helpt om thema's te verkennen.

Verandering via Dialoog

Meer over dialoog?

- Welke vragen kun je stellen?
- Hoe zorg je voor een veilig gespreksklimaat?
- Hoe ga je om met polariserende opmerkingen?

Boekentips

Meer lezen over **Deep Democracy**? Onze tip: *Deep Democracy – De wijsheid van de minderheid* van Jitske Kramer. Aangevuld door *Now we're talking*, een handig boekje met handvatten voor facilitators van Frank Weijers.

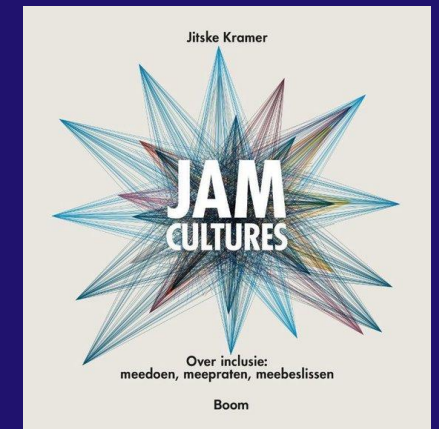
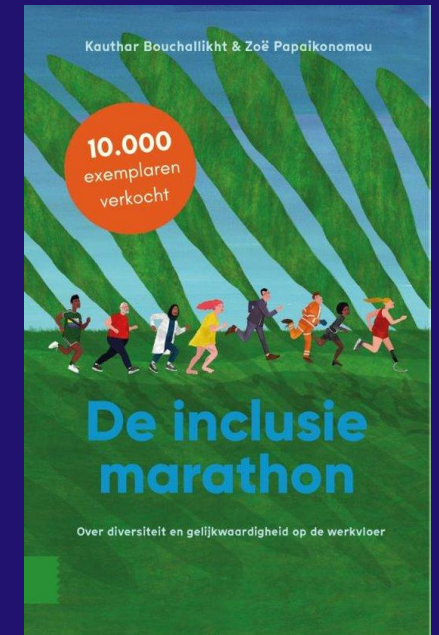
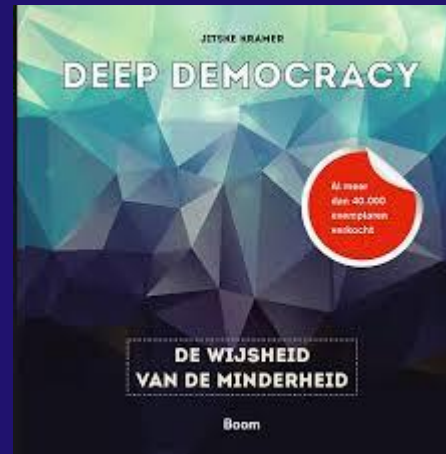
De reader van **Dialogo onder Druk**, een training van School en Veiligheid die docenten ondersteunt bij het bespreken van moeilijke en gevoelige onderwerpen in de klas.

Meer lezen over **inclusie**? *De inclusiemarathon*, managementboek over hoe organisaties diverser, gelijkwaardiger en inclusiever kunnen worden.

In *Jam Cultures* duikt Jitske Kramer in de dynamiek van verschillen en macht, om een **inclusieve cultuur** te creëren, waarin alle talenten benut worden.

Meer weten over **neuro-diversiteit**? Leestip: *Als alle breinen werken – Waarom ruimte voor neurodiversiteit op het werk goed is voor iedereen* van Saskia Schepers.

In *Socrates op sneakers* leert Elke Wiss ons de kunst van het vragenstellen aan de hand van Socrates en andere filosofen, om gesprekken te voeren die leiden tot verdieping en verbinding.

Check out

Wat neem je mee van vandaag?

SUMMA

samen
kun je
meer